

A magyar életszínvonaltervezés egyszerűsített konzisztencia-ellenőrzési modellje („MÉB alfa”)

Az itt leírt számítási eljárás célja olyan egyszerű, gyors számítási módszert adni, amelynek segítségével az életszínvonal tényezők alapvető mennyiségi összefüggései gyorsan kiszámíthatók. Mindenekelőtt az a cél, hogy gyorsan át lehessen tekinteni, vajon az életszínvonal különböző területein számításba vett intézkedések gazdasági-pénzügyi kihatásai nem lépik-e túl a nemzeti jövedelemből az életszínvonal területekre várhatóan fordítható részt, figyelembe véve a nemzeti jövedelem feltételezett növekedési ütemét, a felhalmozás és fogyasztás várható arányát, illetve ezek variánsait. Amennyiben pedig túllépik, milyen mértékben kell csökkenteni az egyes területek igényeit, egyes területek preferálása mellett.

Ugyanakkor ezeket az igényeket itt úgy tekintjük, mint amelyek egymástól többé-kevésbé függetlenül születnek meg, ahogyan ez a valóságban is történik a tervezési munkacsoportokban. Nem vizsgáljuk pl. a munkaerőstruktúrának az oktatási igényekkel való összhangját, de nem vizsgáljuk a munkaerőstruktúra és a népgazdasági újratermelési folyamat közötti összhangot sem. Csupán egy ettől függetlenül számított várható foglalkoztatási szintből és munkaerőstruktúrából adódó reálkereseteknek a jövedelemszínvonalra való hatását és az oktatási rendszer fejlesztési variánsainak (folyó és egyszeri) ráfordítási kihatásait, illetve ezeknek a különböző gazdasági fejlődési ütemek és preferenciák mellett való teljesíthetőségét vizsgáljuk.

Nem elemezzük e módszer keretében az egyes intézkedések, fejlődési jelenségek mélyebb kihatásait sem. Pl. nem elemezzük az egyes munkaerő-kategóriákon belüli jövedelemeloszlást, hanem csupán az egyes kategóriák várható átlagos jövedelmével számolunk. Mind az előbbi, mind az utóbbi típusú vizsgálatokat és elemzéseket külön modellekre hárítjuk át.

A modell a Munkaerő és Életszínvonal Távlati Tervezési Bizottságának (MÉB) központi konzisztencia-ellenőrzési számításaira készült. Mint e bizottság minden munkája, ez is sok ember együttműködésének eredménye. Az alkalmazandó módszer kialakításához elsősorban Hoch Róbert és Timár János járult nagymértékben hozzá, valamint az OT Életszínvonal Osztályának a számításokat végző munkatársai (Boldoczki János, John Ede, Alpár Ottó, Monigl István, Mausecz Zsuzsa és mások). A számítási munkálatok során 12 életszínvonal-variáns közül végül is 4 maradt fenn a részletes számításokra. E variánsok főként abban különböznek egymástól, hogy az életszínvonal különböző tényezői közül melyeket preferálunk és milyen mértékben. A számítás során felhasznált adatokat (elsősorban a koefficiensek számításához szükséges adatokat) túlnyomórészt az életszínvonal egyes részterületeinek tervvariánsait kidolgozó munkacsoportok szolgáltatták, egy más részét az említett

központi apparátus maga állította elő. A hosszútávú tervezés jelenlegi stádiuma nem teszi lehetővé magának a számítási anyagnak a közlését, bizonyos azonban, hogy egy idő múlva erre is sor fog kerülni.

I. A számítás során figyelembe veendő tényezők

Az Egyszerűsített Módszerben mindig a nemzeti jövedelemmel számolunk el, különös tekintettel a lakosság életszínvonalát érintő tételekre. Ezért az életszínvonalat közvetlenül érintő tényezőket a kívánatos mértékben részletezzük, a többit a lehetséges mértékben összevonjuk. Ennek megfelelően a következő tényezőket gondoljuk számításba venni (ezek módosítása nem okoz problémát):

A Lakossági jövedelem

- A_1 1. Kereset = munkateljesítménytől függő kereset (bér + prémium + nyereségrészesedés + korpótlék). Mezőgazdasági dolgozóknál: munkaegység + bér + saját fogyasztás
- A_2 2. Családi pótlék
- A_3 3. Anyasági segély + gyermeknevelési segély
- A_4 4. Nyugdíj
- A_5 5. Oktatás + Népművelés
- A_6 6. Egészségügy
- A_7 7. Lakásfenntartási szubvenció + kommunális szubvenció
- A_8 8. Bölcsőde — Óvoda + Napközi
- A_9 9. Egyéb (szociális juttatás, üdültetés, munkaruha, utazási térítés, különélési pótlék stb.)

B Lakossági fogyasztás

- B_1 1. Élelmiszer
- B_2 2. Ruházat
- B_3 3. Tartós fogyasztási cikkek
- B_4 4. Közlekedés
- B_5 5. Oktatás
- B_6 6. Egészségügy
- B_7 7. Lakás + kommunális szolgáltatás
- B_8 8. Bölcsőde, óvoda, napközi
- B_9 9. Egyéb
- B_{10} 10. Megtakarítás

C Lakosságot szolgáló beruházás

- C_1 1. Oktatási beruházás
- C_2 2. Egészségügyi beruházás
- C_3 3. Lakásépítés + kommunális beruházás
- C_4 4. Egyéb

D Közületi fogyasztás

$D_1 - D_9$: Lásd B Lakossági fogyasztás 1—9. tételei alatt

E Közületi beruházás

- E_1 1. Építés
 E_2 2. Berendezés, felszerelés
 E_3 3. Egyéb

F Termelő felhalmozás

- F_1 1. Beruházás
 F_2 2. Készletnövekedés

II. Figyelemmel kísérendő alapösszefüggések

A tervezési periódus (1971–1985) minden t időpontjában ($t = 1971, 1972, \dots, 1985$) teljesülnie kell a következő egyenlőségeknek:

$$(1) \quad A_t + C_t + D_t + E_t + F_t - B_{10,t} = I_t \pm J_t = I_t^*$$

ahol I_t a t -edik évre becsült nemzeti jövedelem

J_t a t -edik évre becsült fizetési mérleg egyenlege.

Szavakban:

A nemzeti jövedelem egyenlő a lakossági jövedelem, a lakosságot szolgáló beruházások, a közületi fogyasztás, a közületi beruházás és a termelő felhalmozás összegével, ha a lakossági jövedelemből levonjuk a lakossági megtakarítások összegét és a nemzeti jövedelmet korrigáljuk a fizetési mérleg várható egyenlegével.

$$(2) \quad A_t - B_{10,t} = B_t$$

Szavakban:

A lakossági jövedelemből levonva a lakossági megtakarítások összegét, megkapjuk a lakossági fogyasztás értékösszegét. Ezért:

$$(3) \quad B_t + C_t + D_t + E_t + F_t = I_t^*$$

Szavakban:

A nemzeti jövedelem egyenlő a lakossági fogyasztás, a lakosságot szolgáló beruházások, a közületi fogyasztás, a közületi beruházás és a termelőfogyasztás összegével.

$$(4) \quad A_t + D_t - B_{10,t} = G_t$$

ahol G_t a t -edik évben a fogyasztási alap.

Szavakban:

A fogyasztási alap egyenlő a lakossági jövedelem és a közületi fogyasztás összegével, mínusz a lakossági megtakarítás.

$$(5) \quad B_t + D_t = G_t$$

Szavakban:

A fogyasztási alap egyenlő a lakossági fogyasztás és a közületi fogyasztás összegével.

$$(6) \quad B_t + C_t = G'_t$$

ahol G'_t a széles értelemben vett lakossági fogyasztási alap.

Szavakban:

A széles értelemben vett *lakossági* fogyasztási alap egyenlő a lakossági fogyasztás és a lakosságot szolgáló beruházás évi összegével.

$$(7) \quad B_t + C_t + D_t = G_t''$$

ahol G_t'' a széles értelemben vett fogyasztási alap.

Szavakban:

A széles értelemben vett fogyasztási alap egyenlő a lakossági fogyasztás, a lakosságot szolgáló beruházás és a közületi fogyasztás összegével.

Indoklásra szorul, hogy a széles értelemben vett fogyasztási alapba miért vettük be a közületi fogyasztást, és a közületi beruházást miért nem: A közületi fogyasztás egy jelentős része alapjában véve lakossági fogyasztás (pl.: a fegyveres erők élelmiszer—ruházati fogyasztása „tehermentesíti” a lakosság fogyasztási alapját). Ugyanakkor a közületi beruházás túlnyomó része nem csökkenti a lakosságot szolgáló beruházási igényeket (pl. a laktanyaépítés nem csökkenti a lakásigényeket). Átfedések persze így is vannak (pl. honvédségi egészségügyi beruházások).

$$(8) \quad C_t + E_t + F_t = H_t$$

ahol H_t a felhalmozási alap.

Szavakban:

A felhalmozási alap a lakosságot szolgáló beruházások, a közületi beruházások és a termelő felhalmozás összege.

$$(9) \quad I_t^* - G_t' = D_t + E_t + F_t = H_t'$$

ahol H_t' széles értelemben vett „közösségi fogyasztási alap”.

Szavakban:

A széles értelemben vett „közösségi fogyasztási alap”-ot a közületi fogyasztás, a közületi beruházás és a termelő felhalmozás összege adja.

$$(10) \quad I_t^* - G_t'' = E_t + F_t = H_t''$$

ahol H_t'' a szűkebb értelemben vett „közösségi felhalmozási alap”.

Szavakban:

A szűkebb értelemben vett „közösségi felhalmozási alap” a közületi beruházásokból és a termelő felhalmozásból tevődik össze.

Felmerül az a kérdés, hogy szükség van-e a (6), (7), (9) és (10)-ben definiált fogalmakra. Úgy érezzük, hogy az életszínvonal vizsgálatokban igen. Nem elégedhetünk meg egyszerűen a fogyasztási alap, illetve annak várható növekedési üteme vizsgálatával. Ez ugyanis egyrészt nem tartalmazza a lakossági életszínvonalát közvetlenül érintő, sőt azt nagymértékben meghatározó „lakosságot szolgáló beruházásokat” (gondoljunk csak a lakásproblémára), másrészt magában foglalja a közületi fogyasztást, amelynek egy része ugyan valójában a lakosság fogyasztásának részét képezi és így életszínvonal tényező, de azt a lakosság nem érzékeli, még kevésbé méltányolja és csak a közvetlen lakossági fogyasztást korlátozó hatását érzékeli. Szükség van tehát egyrészt a lakossági fogyasztás és a lakosságot szolgáló beruházások együttes vizsgálatára, másrészt a fogyasztási alap és a lakosságot szolgáló beruházások összegének elemzésére is. (Az elnevezéseket nem tartjuk túl lényegesnek, minden jobb javaslatot szívesen veszünk.)

Világosan látjuk, hogy az itt definiált fogalmak nem tiszta kategóriák. Néhány példát már említettünk. De említhetnénk a közlekedési beruházások problémáját — hogy tudniillik ebből mi tartozik a lakosságot (közvetlenül) szolgáló beruházások keretébe és mi a termelő felhalmozásba? Ezek elhatárolása részben a rendelkezésre álló statisztikai-rendszer, részben pedig szubjektív „egyszerűsítő” elhatározások függvénye.

III. Növekedési ütem

A népgazdasági várható növekedési üteme alapvetően meghatározza a figyelembe veendő tényezők vagy legalábbis azok együttesének felső növekedési korlátját. Bár a növekedési ütem ritkán állandó egy 15 éves szakaszban, egyszerűsítés céljából egy állandó növekedési ütemre kell feltevéseket tennünk.¹ Így adódnak a következő összefüggések:

$$(11) \quad G_0(1+r)^T = G_T$$

ahol G_0 a bázisévi fogyasztási alap

G_T a tervperiódus utolsó évének fogyasztási alapja

r a feltételezett növekedési üteme a fogyasztási alapnak.

$$(12) \quad G'_0(1+r')^T = G'_T$$

$$(13) \quad G''_0(1+r'')^T = G''_T$$

$$(14) \quad H_0(1+q)^T = H_T$$

ahol q a felhalmozási alap feltételezett növekedési üteme.

$$(15) \quad H'_0(1+q')^T = H'_T$$

$$(16) \quad H''_0(1+q'')^T = H''_T$$

$$(17) \quad G_0 + H_0 = I_0^*$$

$$(18) \quad G_T + H_T = I_T^*$$

$$(19) \quad I_0^*(1+s)^T = I_T^*$$

ahol s a nemzeti jövedelem feltételezett növekedési üteme,² és (11), (14) és (18)-ből

$$(20) \quad I_0(1+s)^T = G_0(1+r)^T + H_0(1+q)^T.$$

Ha tehát adva van egy becslés a nemzeti jövedelem s és a felhalmozási alap q növekedési ütemére, adott a fogyasztási alap várható növekedési üteme is.

¹ Lehetséges és szükséges szakaszos növekedési feltevésekkel élnünk (pl. 5 éves szakaszok), amennyiben és amikor ezek már *termelési* oldalról megalapozottak. Ha pl. a növekedés üteme szempontjából három szakaszt tételezünk fel, akkor (11) így írható:

$$G_0(1+r_1)^{T_1}(1+r_2)^{T_2}(1+r_3)^{T_3} = G_T$$

(Az első életszínvonal variánsok elkészítése megelőzte a termelési koncepció elkészítését.)

² (19)-ben hallgatólagosan feltételezzük, hogy a pénzügyi mérleg szaldója vagy zérus, vagy a nemzeti jövedelemnek konstansszorosa.

IV. A közvetlen életszínvonal-tényezők előállítása

Az I. fejezetben a nemzeti jövedelmet a vele való elszámolás lehetőségének megteremtése céljából formailag 6, valójában — a lakossági jövedelem és a lakossági fogyasztás azonossági összefüggése következtében — 5 részre osztottuk. Ebből az *életszínvonal*-tervezésnek az első hármat *terveznie*, az utolsó hármat az előbbi három tervezhetősége érdekében becsülnie kell.

A tervezés során felmerülő igények konzisztenciájának ellenőrzése során ezeket a tényezőket magának az ellenőrző szervnek is elő kell állítania. A gyors előállítás és nagyságrendi hibák vagy túlzások megtalálására legegyszerűbb eljárás valamilyen normatív előállítás.

$$(21) \quad A_t = \sum_i \sum_j a_{ijt} N_{ijt}$$

ahol a_{ijt} a lakosság j -edik rétegének tervezett jövedelme az i -edik jövedelem kategóriából (a t -edik tervévben) egy főre számítva,

N_{ijt} az i -edik jövedelemfajta szempontjából figyelembe vehető és a j -edik kategóriába tartozó lakossági réteg létszáma (a t tervévben).

Az a_{ij} normák nem függetlenek egymástól. Csaknem valamennyi függ pl. az átlagkeresetektől. Ezeket az összefüggéseket a tervezés során figyelembe kell venni. Például a nyugdíjnál; a negyedik jövedelemfajtnál:

$$A_{4t} = \sum_j \sum_k a_{4,j,(t-k)} N_{4,j,(t-k)}$$

és

$$a_{4,j,(t-k)} = \alpha_t a_{1,j,(t-k)}$$

ahol $N_{4,j,(t-k)}$ a t tervév előtt nyugdíjba menők száma a j -edik munkaerő kategóriából,

$a_{4,j,(t-k)}$ a k évvel a t év előtt nyugdíjba ment j -kategóriájú dolgozó nyugdíja,

$a_{1,j,(t-k)}$ ugyanezek átlagkeresete a nyugdíjba menetelkor,

α_t a nyugdíjrendszertől és annak tervezett módosításaitól függő paraméter.

V. A lakossági fogyasztás

A lakossági fogyasztás várható alakulásának becslése kétféleképpen történik:

1. A keresleti függvényekből kiindulva a lakossági összjövedelem szintjéhez rendelünk hozzá annak egy olyan bontását adó vektort (amelynek összege 1 és), amelynek komponensei megadják, hogy a lakosság jövedelmét milyen százalékos megoszlásban fordítja fogyasztási tényezőkre. (Természetesen ezzel egyenértékű, ha ezt a lakosság egy főjére adjuk meg.) Azaz

$$B_{it} = \varphi_{it} A_t$$

ahol B_{it} = az i -edik fogyasztási cikkesoporthból a fogyasztás a t -edik évben,
 A_t = a lakossági összjövedelem a t -edik évben

és

$$\sum_{i=1}^8 \varphi_i = 1$$

Azaz a fogyasztás megoszlása a jövedelem függvénye.

2. Másrészt a fogyasztás felírandó fogyasztási fajlagosok segítségével is

$$B_{it} = p_i \beta_{it} N_{it} - D_{it}^*$$

ahol N_{it} az i -edik fogyasztási cikkeszportot fogyasztók száma (pl. B_8 és B_8 esetében a megfelelő korú lakosság),

β_{it} az i -edik cikkeszportból a becsült egy főre jutó fogyasztás,

p_i az i -edik cikkeszport „egységára” a bázisévben (minthogy változatlan áron számolunk),

D_{it}^* a közületi fogyasztásnak az i -edik cikkeszportból a lakossági fogyasztást „tehermentesítő” része (főként élelem, ruházat).

Megjegyzendő, hogy a megtakarítást saját fogyasztási fajtaként számoljuk el ($B_{10} = \varphi_{10}A$).

VI. A lakosságot szolgáló beruházások

$$\sum_{t=1}^T C_{it} = \sum_j p_{ij}^n (K_{ijt} - K_{ij0}) + \sum_j p_{ij}^r K_{ij0} \quad (i = 1, 2, 3, 4)$$

ahol K_{ijt} az i -edik lakossági beruházásfajta j -edik típusából a tervidőszak végére tervezett kapacitás,

K_{ij0} ugyanabból a bázisévi (és a tervidőszak végéig megmaradó kapacitás),

p_{ij}^n az új kapacitás létesítési egységkötsége,

p_{ij}^r a régi kapacitás korszerűsítési egységkötsége.

VII. Közületi fogyasztás, közületi beruházás, termelő felhalmozás

D , E és F becslését elegendő (variánsenként) egyetlen tételben elvégezni. Kivétel D , a közületi fogyasztás, amelyet D_i -kre kell bontani a lakosság-fogyasztással való összefüggések miatt. (Bevalljuk, hogy itt nem látjuk világosnak, hogy hogyan lehet a halmozódást elkerülni.)

Az egy tételben való becslés lehet egy konstans tétel becslése, vagy az, hogy a nemzeti jövedelem konstans része. Ez utóbbi látszik jobbnak. (F -nél ez nyilvánvaló.)

$$D_t = dI_t$$

és

$$D_{it} = \delta_i D_t$$

ahol $\sum_i \delta_i = 1$,

$$E = eI_t,$$

$$F = fI_t.$$

VIII. A preferenciák érvényesítése

Módszertanról lévén szó, itt most nem kívánunk beszélni arról, hogy milyen életszínvonal tényezőket kell preferálni.

Tegyük fel azonban, hogy adott nemzeti jövedelem növekedési variáns mellett a tervidőszak végi lakossági jövedelmekre vonatkozóan benyújtott (és egyébként jogos) igények nem teljesíthetőnek mutatkoznak (pl. mert minimálisra becsült közületi fogyasztás, közületi beruházás és termelő beruházás mellett is túllépi a variánsban becsült nemzeti jövedelem kereteit, figyelembe véve egy „megváltoztathatatlan” tekintett, tehát külön preferált lakossági beruházást).

Jelöljük a benyújtott igényeket felső vonással, az adott variánsban elfogadhatónak látszó keretet alsó vonással

$$\bar{A}_T = \sum_{i=1}^9 \bar{A}_{iT} > \underline{A}_T$$

(1) Tegyük fel, hogy preferáljuk az egyik jövedelemtényezőre, például a keresetekre bejelentett igény teljes teljesítését. A teljesíthető nagyságrendet jelöljük felül két vonallal.

$$\bar{\bar{A}}_{iT} = \bar{A}_{iT}$$

Ha a többi igény arányos csökkentése mellett „döntünk”

$$\bar{A}_{iT} = \frac{\underline{A}_T - \bar{A}_{iT}}{\sum_{i \neq 1} \bar{A}_{iT}} \bar{\bar{A}}_{iT}$$

Ez természetesen bármely k -adik igény preferálására igaz, ha $\bar{\bar{A}}_{kT} = \underline{A}_{kT}$, akkor tetszés szerinti $i \neq k$ -ra

$$A_{iT} = \frac{\underline{A}_T - \bar{\bar{A}}_{kT}}{\sum_{i \neq k} \bar{A}_{iT}} \bar{A}_{iT}$$

(2) Természetesen az is lehetséges, hogy nem egy, hanem több jövedelem tényezőt preferálunk, pl. az első három tényezőt együtt:

$$A_{jT} = \bar{A}_{jT} \quad j = 1, 2, 3.$$

Akkor az összes többi tényezőre ($i = 4, 5, \dots, 9$)

$$\bar{A}_{iT} = \frac{\underline{A}_T - \sum_{j=1}^3 \bar{A}_{jT}}{\sum_{j=4}^9 \bar{A}_{jT}} \bar{A}_{iT}$$

(3) Az egyszerű arányos csökkentés azonban nem mindig célszerű. Lehet ugyanis az igényeknek egy olyan minimuma, amely alá nem látszik helyesnek menni. Az arányos csökkentésnél lehetséges, hogy egyes nem preferált igények ez alá a minimum alá mennének, miközben mások jóval fölötte maradnának (miközben persze ezek is a „benyújtott” igények alatt maradnak). Ez esetben az eljárás:

Először meghatározzuk a nem preferált tényezőkre a minimális igényeket, majd ellenőrizzük, hogy a nem preferált igények minimuma alatta marad-e

keretből ($\underline{A}_T$) a preferált (1, 2, 3) igények kielégítése után megmaradt résznek.
Ha

$$\underline{A}_T - \sum_{j=1}^3 \bar{A}_{jT} > \sum_{j=4}^9 \min A_{jT}$$

akkor a megmaradt keretet a *minimális* (és nem a benyújtott) igényekarányában osztjuk fel:

$$\bar{A}_{iT} = \frac{\underline{A}_T - \sum_{j=1}^3 \bar{A}_{jT}}{\sum_{j=4}^9 \min A_{jT}} \min A_{iT} \quad (i = 4, 5, \dots, 9)$$

ha viszont

$$\underline{A} - \sum_{j=1}^3 \bar{A}_{jT} < \sum_{j=4}^9 \min A_{iT}$$

akkor valamely preferált tényezőt nem preferált tényezővé kell tenni és csupán minimumot kell számára megállapítani.

(4) A fogyasztási igények preferálása hasonlóképpen történhet. Célszerűbb azonban — úgy tűnik — a jövedelemmel való összefüggésüket mindig figyelembe venni. (Lásd V. 1. pontját.)

(5) Megint másik lehetőség az, hogy adott növekedési variáns és egy preferált lakossági fogyasztás mellett nem látszik kielégítőnek a lakosságot érintő beruházások iránt támasztott — egyébként jogosnak ítélt — igény. Tehát az n számú lakossági beruházási tényezőre (nomenklatúrában $n = 4$) $T = 15$ év alatt összesen támasztott igény nagyobb, mint a 15 év alatti lakosságot érintő beruházási keret

$$\bar{C} = \sum_{i=1}^4 \sum_{t=1}^{15} \bar{C}_{it} > \underline{C}$$

ahol $\bar{C}$ a „benyújtott” összigeny,

$\underline{C}$ a „lehetséges” keret.

Preferáljuk például az l és k igény teljes kielégítését a többi meghatározott minimuma mellett:

ha

$$\bar{C}_l = \bar{C}_l$$

(azaz az l -edik benyújtott igényt elfogadjuk változatlanul) és

$$\bar{C}_k = \bar{C}_k$$

és ha

$$\underline{C} = \sum_{i=k,l} \bar{C}_i > \sum_{i \neq k,l} \min C_i$$

akkor a lakosságot érintő minimális beruházási igényekhez hozzáadjuk a megmaradt keretnek a minimális igényekkel arányos részét

$$\bar{C}_i = \frac{\underline{C} - \sum_{i=k,l} \bar{C}_i}{\sum_{i \neq k,l} \min C_i} \min C_i$$

(Beérkezett: 1972. február 21.)

THE SIMPLIFIED CONSISTENCY CONTROL MODEL OF PLANNING LIVING STANDARDS IN HUNGARY („MÉB ALFA”)

The paper describes a model that has been elaborated within the framework of long-term planning of living standards and aims at the consistency test of plans for different factors. The model was supposed to be easy to handle, to survey and to fit the available data.

The described model belongs to the family of systems of national economic balances. Its essence is the account of national income by means of a particular distribution of national income which takes into consideration in full detail those fields of utilizing the national income that directly influence living standards (consumption of the population, infrastructural investments serving the population directly, a part of collective consumption releasing consumption of the population). The model handles in an aggregated form those fields of utilizing the national income, which do not bear this character. It approaches the problem of consistency from two sides: partly it examines how large a national income (and growth) is necessary for meeting given living standards demand and partly, how fast the the single factors of living standards can be developed if national income (growth) and living standards preferences are given.

Several prospective variants of living standards have been elaborated with the model. The author expects that an opportunity for disclosing them will arise.

УПРОЩЕННАЯ МОДЕЛЬ КОНТРОЛЯ КОНСИСТЕНЦИИ ПЛАНИРОВАНИЯ ЖИЗНЕННОГО УРОВНЯ В ВЕНГРИИ («МЭБ АЛФА»)

Статья излагает модель, которую разработали в рамках долгосрочного планирования жизненного уровня для того, чтобы контролировать consistency намеченных целей по различным факторам. Предпосылкой было, чтобы модель была направляемой, обозримой и употребляемой к существующим базам данных.

Изложенная модель принадлежит к фамилии систем народнохозяйственных балансов. Суть модели — отчет национальным доходам с таким особым распределением национального дохода, которое очень подробно учитывает область употребления национального дохода, непосредственно касающаяся жизненного уровня (потребление населения, инфраструктурные капиталовложения, непосредственно служащие населению, часть коллективного потребления, разгружающая потребление населения). Области употребления национального дохода, которые не имеют такого характера, модель учитывает агрегированно. Она приближает проблему consistency с двух сторон: с одной стороны она изучает, какой национальный доход (и рост) может удовлетворить данные требования жизненного уровня, а с другой стороны, в какой мере можно развивать различные факторы жизненного уровня, если национальный доход (рост) и предпочтения жизненного уровня являются данными. С помощью модели были разработаны несколько вариантов намеченных целей жизненного уровня, для изложения которых нарвено появится подходящий случай.